

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/132**z 30. januára 2020,****ktorým sa stanovuje núdzové opatrenie vo forme výnimky z uplatňovania článku 45 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o príspevok Únie na propagačné opatrenie v sektore vinohradníctva a vinárstva**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

- (1) Svetová obchodná organizácia (WTO) vydala 2. októbra 2019 rozhodcovský rozsudok vo veci Európskych spoločenstiev a niektorých členských štátov – Opatrenia ovplyvňujúce obchod s veľkými civilnými lietadlami, WT/DS316/ARB. Ten oprávňuje Spojené štáty americké (USA) požiadať o povolenie zaviesť protiopatrenia na úrovni nepresahujúcej 7,5 mld. USD ročne ako reakciu na dotácie Únie pre spoločnosť Airbus. USA uložili 18. októbra 2019 valorické dovozné clo vo výške 25 % okrem iného aj na fľašované tiché vína, ktoré do USA vyvážajú Nemecko, Francúzsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. Tento ojedinelý, nespravodlivý a neočakávaný krok výrazne a veľmi nepriaznivo ovplyvňuje obchodovanie so všetkými vínami Únie na svete. USA navyše pohrozili, že uplatnia 100 % valorické dovozné clá na francúzske tiché vína v reakcii na francúzsku daň z digitálnych služieb (daň GAFA).
- (2) Dovozné clá, ktoré uložili USA, majú priamy a výrazný vplyv na obchod s vínom z Únie na trhu USA, ktorý je z hľadiska hodnoty a objemu vývozu najväčším vývozným trhom Únie pre poľnohospodárske výrobky a zvlášť víno. V roku 2018 dosiahol vývoz vína z Únie do USA 6,5 milióna hektolitrov, čo predstavuje 4 miliardy EUR. Vývoz vína z Únie do USA zvyčajne tvorí 30 % až 40 % hodnoty vyvezeného vína z Únie na svete.
- (3) Zvýšené dovozné clá, ktoré uložili USA, negatívne ovplyvňujú všetky vína v Únii, nielen tiché vína pochádzajúce zo štyroch členských štátov, na ktoré sa zvýšené dovozné clá vzťahujú. Výsledkom je poškodenie dobrého mena a narušenie predaja všetkých vín z Únie, ktoré sú na trhu v USA. Dobré meno vína sa buduje nielen na základe jeho kvality, ale aj ceny a vnímaného pomeru ceny a kvality. Platí to najmä pre vína s nižšou až stredne vysokou trhovou cenou, ktoré sú v absolútnom vyjadrení ovplyvnené 25 % dovozným clom viac ako drahšie vína nakupované znalcami, ktorých zvýšenie ceny od kúpy neodradí. Vína z Únie súťažajú na trhu v USA s vínami z iných krajín, ako sú Južná Amerika, Austrália alebo Južná Afrika. Vzhľadom na silnú a početnú konkurenciu zohráva vnímanie celkových úrovní cien veľmi dôležitú úlohu. Ak spotrebiteľ vie, že cena vína z niektorých krajín Únie podlieha zvýšenému dovoznému clu, negatívne to ovplyvní vnímanie celkovej cenovej úrovne vín Únie a spotrebiteľ sa rozhodne pre výrobky z iných krajín. Vzhľadom na zistené trhové podmienky a pokles celkovej návratnosti investícií výrobcov treba prijať okamžité opatrenia na riešenie účinkov dovozných ciel, ktoré by sa týkali všetkých vín zo všetkých členských štátov, a nielen tých, ktorých sa dovozné clá priamo týkajú.
- (4) Z hľadiska stability trhu nie je režim dovozného cla zavedený USA výlučne vnútroštátnym opatrením, ktorého účinky sa obmedzujú iba na obchod s USA. Svetový trh s vínom je globálnym trhom, na ktorom má jediné opatrenie prijaté významným hospodárskym subjektom, ako napr. USA, ďalekosiahle následky pre celý medzinárodný obchod s vínom. Akákoľvek nepriaznivá zmena podmienok na jednom z hlavných cieľových trhov vín z Únie, akým je trh v USA, sa nevyhnutne dotkne aj iných trhov, pretože výrobky, ktoré sa nemôžu predávať v

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

USA pre svoju vysokú cenu, treba presunúť inam. V dôsledku toho budú spotrebiteľia na iných trhoch, ktorí sú si vedomí trhových podmienok, vyvíjať ďalší tlak na ceny, čo povedie k oveľa silnejšej konkurencii ako zvyčajne. Preto možno očakávať, že súčasné dovozné clá zavedené USA vyvolajú stagnáciu vývozu vína z Únie vo svete. Zo správ vinárskeho sektora je zrejmé, že na trhu v USA už boli zrušené veľké objednávky francúzskych vín.

- (5) Trh Únie s vínom čelil v roku 2019 zhoršujúcim sa podmienkam, pričom zásoby vína sú najväčšie od roku 2009. Tento vývoj je spôsobený predovšetkým kombináciou rekordnej úrody v roku 2018 a znížením spotreby vína v Únii. Ak sa vína, na ktoré sa vzťahujú dovozné clá uložené USA, nepredajú na vývozných trhoch mimo Únie, potvrdí sa tým len naliehavosť a závažnosť situácie na trhu Únie. Jej naliehavosť navyše vystupňovalo aj načasovanie uloženia dovozných ciel. Sadzby sa uplatňujú od 18. októbra 2019, t. j. práve uprostred obdobia zberu a produkcie vína v roku 2019 a tesne pred koncoročnými sviatkami. Pre vinársky sektor v Únii sú to dve najdôležitejšie obdobia roka z hľadiska predaja. Na základe týchto skutočností je preto potrebné prijať okamžité opatrenia na riešenie tejto situácie.
- (6) Z podporných opatrení v sektore vinohradníctva a vinárstva stanovených v článku 43 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 je priamo na propagáciu vín z Únie v tretích krajinách s cieľom zvýšiť ich konkurencieschopnosť zamerané len propagačné opatrenie v zmysle článku 45 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia. V priebehu rokov sa propagačné opatrenie osvedčilo ako mimoriadne účinné pri vstupe na trh a upevňovaní trhovej pozície v tretích krajinách. Ukázalo sa, že najúčinnjším nástrojom na podporu vín Únie na trhoch v tretích krajinách je posilňovanie ich dobrého mena a zvyšovanie informovanosti o ich kvalite. Medzinárodný trh s vínom je globálnym trhom a akákoľvek operácia zameraná na propagáciu vín z Únie na trhoch tretích krajín prináša úžitok všetkým vínam z Únie. Otvára príležitosti pre hospodárske subjekty, ktoré následne vstúpia na daný trh s inými vínami z Únie. Každá jedna propagačná činnosť „znásobuje“ vplyv na predaj, keďže pokrýva celú škálu vín alebo celé vinárske oblasti, a nie iba jednu značku alebo jeden typ vína. Je preto nevyhnutné pokračovať s propagačnými činnosťami, iniciovať nové a zvýšiť ich počet na všetkých trhoch tak aby sa našli odbytká pre vína, ktoré sa nebudú predávať na trhu USA, zachovalo dobré meno vín z Únie na iných trhoch a zároveň podarilo znížiť tlak na ceny.
- (7) Preto je vhodné poskytnúť väčšiu flexibilitu pri vykonávaní opatrenia na propagáciu podľa článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 s cieľom pomôcť hospodárskym subjektom reagovať na súčasné výnimočné okolnosti na vývozných svetových trhoch, ktoré vznikli zavedením režimu dovozného cla zo strany USA, a tým vyriešiť túto neočakávanú a nepríjemnú situáciu. Preto je ako výnimočné opatrenie potrebné stanoviť výnimku z uplatňovania článku 45 ods. 3 uvedeného nariadenia a dočasne zvýšiť maximálny príspevok Únie na propagačné opatrenia podľa článku 45 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia z 50 % na 60 % oprávnených výdavkov.
- (8) Toto opatrenie je nevyhnutné preto, že hospodárske subjekty budú musieť znášať dodatočné náklady vyplývajúce z potreby presmerovať propagačné činnosti do rôznych krajín alebo organizovať nové činnosti v iných krajinách, ktoré sa budú musieť realizovať rýchlo, aby sa zásoby predali. Zvýšenie príspevku Únie na propagačné opatrenia na 60 % a následné zníženie príspevku od prijímateľov by malo prijímateľom umožniť púšťať sa do ambicióznejších akcií a udržať si svoje ťažko budované pozície na zahraničných trhoch. Zároveň pôjde o stimul pre nové hospodárske subjekty, aby žiadali o podporu na propagačné činnosti aj za okolností, za ktorých by inak, t. j. ak by príspevok Únie zostal na úrovni 50 %, žiadať nemohli, a zvlášť ak ide o hospodárske subjekty, ktoré si to predtým nemohli dovoliť. Zníženie finančnej záťaže na 40 % im pomôže zvládnuť dosah dovozných ciel uložených USA.
- (9) Flexibilita zavedená zvýšením príspevku Únie je istou formou finančnej podpory, ktorá si však nevyžaduje dodatočné finančné zdroje Únie, keďže aj naďalej platia rozpočtové stropy pre vnútroštátne programy podpory v sektore vinohradníctva a vinárstva stanovené v prílohe VI k nariadeniu (EÚ) č. 1308/2013. Členské štáty preto môžu rozhodovať o pridelení vyšších súm na propagačné opatrenie len do výšky ročného rozpočtu stanoveného v prílohe VI k uvedenému nariadeniu. Opatrenie je preto zamerané na poskytovanie podpory sektoru v tej ktorej nestabilnej situácii na trhu bez toho, aby sa najskôr museli uvoľniť ďalšie finančné prostriedky. Okrem toho by táto flexibilita nemala mať negatívny vplyv na rozpočet pridelený na iné podporné opatrenia podľa uvedeného nariadenia, keďže niektoré z opatrení, ako napríklad reštrukturalizácia a konverzia vinohradov, sú pre členské štáty menej relevantné a nezatažujú tak rozpočet. Okrem toho štatistické údaje za posledné roky potvrdzujú nedostatočné čerpanie maximálneho rozpočtu, ktorý má každý členský štát k dispozícii.

- (10) Dovožné clá uložené Spojenými štátmi americkými a nimi vyvolané problémy v obchode s vínom z Únie sú konkrétnym problémom v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Tento konkrétny problém nemožno vyriešiť opatreniami prijatými podľa článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia. Na jednej strane ho nemožno spájať s už existujúcim narušením trhu, keďže dovožné clá uložené USA v súčasnosti výrazne ovplyvňujú dobré meno vín z Únie a pokiaľ sa táto situácia nezačne okamžite riešiť, pravdepodobne spôsobia v budúcnosti rapidné zhoršenie podmienok na trhu s vínom. Tento konkrétny problém nemožno v súčasnosti spájať ani so žiadnou dostatočne konkrétnou hrozbou narušenia trhu, ktorá by pretrvávala vo svojej súčasnej podobe, keďže sa očakáva, že clá na dovoz uložené USA sa časom zmenia a ako také budú mať ďalší nepredvídateľný vplyv na svetové trhy s vínom. Na strane druhej nemožno tento konkrétny problém spájať ani s opatreniami na boj proti šíreniu chorôb zvierat či so stratou dôvery spotrebiteľov v dôsledku ohrozenia verejného zdravia, zdravia zvierat alebo rastlín v zmysle požiadaviek článku 220 uvedeného nariadenia.
- (11) Toto opatrenie je navyše spolu s vyššou flexibilitou pri realizácii propagačného opatrenia stanoveného v článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 súčasťou súboru opatrení určených na pomoc hospodárskym subjektom na úrovni Únie, ktorých sa dovožné clá uložené USA na víno z Únie týkajú. Medzi týmito opatreniami je však toto opatrenie jediným, ktoré poskytuje nejakú finančnú úľavu potrebnú na riešenie situácie hospodárskych subjektov, ktorých sa dovožné clá uložené USA týkajú, v dôsledku straty príjmov a zvýšenia výdavkov vyvolaných potrebou hľadať pre svoje vína nové trhy.
- (12) Toto opatrenie by sa malo prísne obmedziť na to, ako vyriešiť súčasné výnimočné okolnosti, ku ktorým došlo na vývozných trhoch, a to tak z hľadiska rozsahu, ako aj obdobia uplatňovania.
- (13) Príspevok Únie môžu členské štáty poskytnúť len na základe žiadosti, ktorá sa vyberie podľa propagačného opatrenia stanoveného v článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 od dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Mal by byť dostupný všetkým hospodárskym subjektom vybraným podľa opatrenia, a to bez ohľadu na konkrétnu kategóriu vína alebo pôvod vína z Únie, keďže uplatňovanie sadzieb dovožného cla zo strany USA poškodzuje všetok vývoz vína z Únie. V tejto súvislosti treba prijať opatrenia na zlepšenie vývozných konkurencieschopnosti všetkých vín z Únie. Preto by sa toto núdzové opatrenie malo vzťahovať na všetkých prijímateľov bez ohľadu na trhy, na ktoré boli ich operácie zamerané. Malo by slúžiť aj hospodárskym subjektom, ktoré sa chcú zamerať na trh USA, ale aj takým, ktoré by pre súčasné výnimočné okolnosti na svetovom trhu s vínom sústredili svoje úsilie na trh inej tretej krajiny. Okrem toho by bolo veľmi ťažké oddeliť v rámci jednej propagačnej operácie tie akcie, ktoré sa týkajú tichých vín, od akcií týkajúcich sa iných vín, keďže propagačné operácie sú zvyčajne zamerané na propagáciu celej škály výrobkov, a nie iba špecifickej kategórie. Mnohé propagačné kampane sa týkajú buď všetkých vín z jedného regiónu, alebo širokej škály vín, ktoré daný hospodársky subjekt predáva. Oddeliť v rámci jednej propagačnej kampane akcie týkajúce sa iných vín od akcií, ktoré sa týkajú tichých vín, by predstavovalo veľkú administratívnu záťaž a oslabilo by pozitívne účinky propagačnej operácie.
- (14) Núdzové opatrenie by malo byť obmedzené na obdobie maximálne 12 mesiacov, ktoré začne plynúť dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Toto obdobie je potrebné na to, aby bolo možné propagačné kampane pripraviť. Súčasťou tohto procesu je niekoľko administratívnych krokov, ako sú napríklad zmeny vnútroštátnych podporných programov, príprava a otváranie výziev na predkladanie návrhov, výber žiadostí a uzatváranie zmlúv, čo zvyčajne trvá viac ako 6 mesiacov. Ak sa má výnimka uplatňovať efektívne, mala by platiť 12 mesiacov. Na žiadosti vybrané po uplynutí lehoty 12 mesiacov by sa zvýšený príspevok Únie nemal vzťahovať.
- (15) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Kategórie dotknutých výrobkov

Toto nariadenie sa vzťahuje na propagáciu vín v zmysle bodov 1 až 9 a bodov 15 a 16 časti II prílohy VII k nariadeniu (EÚ) č. 1308/2013.

Článok 2

Príspevok Únie na propagačné opatrenia

Odchylné od článku 45 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 nesmie príspevok Únie na propagačné opatrenia uvedené v článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 prekročiť 60 % oprávnených výdavkov.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie sa uplatňuje počas 12 mesiacov od dátumu nadobudnutia jeho účinnosti.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. januára 2020

Za Komisiu
Predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN